

Jihad-begrebet og terror

Sammenfatning:

Jihad betegnes ofte som "hellig krig", men betyder på arabisk "stræben" og er for langt de fleste muslimer ensbetydende med en personlig, ikke-voldelig og åndelig stræben efter at være en god muslim.

Nogle islamlærde skelner mellem to former for jihad, den "lille jihad" og den "store jihad". Den store jihad anses for at være den åndelige kamp for at være en god muslim. Den lille jihad handler om, hvordan det er legitimt at forsvare sig som muslim, hvis man angribes.

Militante islamistiske ideologer og grupper forsøger at retfærdiggøre vold og terror under henvisning til jihad.

Den militante islamistiske fortolkning af jihad-begrebet formidles gennem bl.a. videoer, sange og tekster, herunder på internettet.

Udbredelsen af denne type materiale spiller ofte en meget vigtig rolle i den ideologiske indoktrinering af potentielle terrorister.

Indledning

Jihad-begrebet er komplekst og kan være flertydigt. Begrebet benyttes bl.a. af militante islamister som opfordring til og legitimering af voldelig kamp.

Jihad-begrebet er imidlertid langt mere komplekst end blot legitimering af voldelige handlinger og fortolkes meget forskelligt.

Definitioner

Jihad betegnes ofte som "hellig krig", men betyder på arabisk "stræben" - underforstået som en stræben efter at være en god muslim.

Nogle islamlærde skelner mellem to former for jihad, den såkaldte "lille jihad" og den såkaldte "store jihad". Den store jihad anses for at være den kontinuerlige og åndelige kamp for at være en god muslim. Den lille jihad handler om, hvornår og hvordan det er legitimt at forsvare sig som muslim, hvis man angribes.

Selvom det i Koranen og de såkaldte Hadither¹ fremgår, at beslutningen om forsvar mod angreb er forbeholdt den respektive statsleder eller stammeleder og ikke øvrige enkeltpersoner eller grupper i samfundet, er der uenighed blandt islamiske lærde om, hvornår og hvordan man bør forsvare sig eller udføre jihad, såfremt man angribes.

Blandt islamiske lærde, imamer og islamister² handler uenigheden om, hvorvidt jihad bør udføres fredeligt gennem forkyndelse af islam (såkaldt *dawa*³), eller hvorvidt jihad er en legitim begrundelse for anvendelse af vold. Ifølge militante islamisters fortolkning er jihad en individuel pligt, der legitimerer brugen af vold

¹ Hadither er religiøse tekster, der beskriver hvad profeten Muhammed sagde og gjorde, mens han levede.

² Islamisme kan defineres som en politisk ideologi, hvor islam anvendes til at fremsætte et politisk mål om på sigt at islamisere samfundet. Islamisme ses som både et lokalt og et globalt fænomen, og af en snæver kreds af islamister accepteres vold som middel til at opnå et bestemt mål.

³ Dawa – betyder opfordring. I begrebet ligger der en fortolkning af, at man som muslim har en forpligtelse til at oplyse eller indbyde andre til sin tro.

med den begrundelse, at det muslimske fællesskab, *umma'en*⁴, er angrebet af Vesten og af vestlige værdier.

Anvendelse af jihadbegrebet

Militante islamistiske ideologer anvender den voldelige fortolkning af jihad-begrebet til at motivere muslimer til at deltage i militante aktiviteter, herunder terroraktioner rettet mod bl.a. Vesten, som efter deres opfattelse er islams fjende.

Ideologerne hævder, at terroraktioner er legitime ifølge islamiske regler og lover åndelig belønning for gennemførelse af terroraktioner. Ideologerne fremhæver nødvendigheden af voldelig jihad som en pligt for enhver muslim og søger en konstant tilgang af personer, der er villige til at kæmpe og dø for den militante islamistiske dagsorden.

Der er mange eksempler på, at ideologer og formidlere af militant islamisme fungerer som vejledere for unge, lokale muslimer. De unge forberedes gradvist til voldelig jihad ved indoktrinering og radikalisering i militant retning.

Der er også i Danmark eksempler på formidling af militant islamistisk propagandamateriale, der opfordrer til deltagelse i eller støtte til voldelig jihad.

Det er imidlertid ikke altid, at ideologen eller formidleren har direkte indflydelse på, hvordan deres fortolkning bliver anvendt af aktivister. Aktivisterne anvender også ideologernes fortolkning af jihadbegrebet i deres egen videre fortolkning og formidling af militant islamisme. Der er flere tilfælde, hvor enkelte militante islamister er blevet "selv-radikaliseret" via adgangen til militant islamistisk propaganda på nettet, uden fysisk kontakt til en lokal ideolog.

Materiale, der formidler den militante islamistiske fortolkning af jihadbegrebet

Militante islamisters fortolkning af jihad-begrebet ses i meget af den litteratur og det materiale, der blandt andet er fundet ved anholdelser af terrorismistænkte og

⁴ Umma – en betegnelse for et muslimsk fællesskab, der ikke er geografisk afgrænset og inkluderer alle muslimer.

ideologer. Dette materiale findes i mange former såsom foldere, bøger, videoer, dvd'er og downloads fra internettet.

Budskabet og sproget i materialet er ofte meget simpelt og beskriver, hvordan den enkelte kan opfylde 'pligten' til voldelig jihad. Materialet hylder typisk kamphandlinger mod 'de vantro' i Irak, Afghanistan og andre konfliktområder samt terrorangreb på mål i Vesten. Der kan indgå taler af militante islamistiske ideologer og videoer med blodige kamphandlinger og henrettelser af militante gruppers gidsler.

Der er mange eksempler på, at denne type materiale cirkulerer i islamistiske miljøer og indgår som et vigtigt element i radikaliseringen af enkeltpersoner, f.eks. i rekrutteringssammenhæng.

Det mest voldelige materiale anvendes ofte i en ideologisk hærkning af potentielle terrorister i de sidste faser i en radikaliseringsproces. Der er således eksempler på, at militante islamister har benyttet materiale af stadig mere voldelig karakter umiddelbart forud for en terrorhandling.